

Jaktetiska riktlinjer för uppfödning, utsättning och jakt på fasan, rapphöna och gräsand

Foto: Omer Frosky/MostPhotos

Svenska Jägareförbundet, Svenska Kennelklubben, Sveriges Jordägareförbund och Viltmästareförbundet har gemensamt utarbetat följande riktlinjer för uppfödning, utsättning och jakt på utsatt fågel.

En allt mer optimerad markanvändning har lett till att värdefulla biotoper som gynnar fältviltet har minskat.

För att gynna dessa arter är etablering och skötsel av lämpliga biotoper viktiga insatser. Detta ökar biologisk mångfald och är även av stor betydelse för harar, småfåglar, pollinerare och övriga insekter, biodiversitet samt samhällsnytta med ökad kolinlagring. Utsättning av vilt är ett komplement.

Uppfödning av raphöns, fasaner och änder för utsättning har en lång tradition i Sverige, och även i många andra länder. Syftet med utsättning av vilt är att etablera, återinföra eller förstärka det naturliga viltbeståndet.

För att utsättning och jakt ska lyckas krävs ofta anläggning och vård av lämpliga levnadsmiljöer såsom kantzoner, planteringar för viltskydd och foderväxter, lähäckar, skogsbryn och våtmarker. Predatorkontroll är viktigt för såväl vildlevande som utsatt vilt. Även viltåkrar, skyddszoner utmed vattendrag, sprutfria zoner och andra hänsynstaganden i jordbruket har stor betydelse.

Dessa åtgärder främjar i hög grad även de vilda bestånden av flera olika viltarter och ger möjlighet att öka markens jaktliga avkastning och tillgång på viltkött. Jakt och viltvård i olika former bidrar även till ökad sysselsättning på landsbygden.

Alla viltbefrämjande åtgärder ökar den biologiska mångfalden. Pollinerare och övriga insekter, småfåglar och rovfåglar gynnas vid etablering och förbättring av biotoper för de jaktbara arterna.

Uppfödning

- För viltuppfödning i större skala bör ansvarig person ha genomgått erforderlig yrkesutbildning, eller på annat sätt skaffat sig motsvarande dokumenterade kunskaper.
- Viltuppfödning och utsättning ska bedrivas med erforderliga tillstånd.
- Viltuppfödning bör följa de särskilda rekommendationer som utarbetats av berörda organisationer.
- Fågel ska födas upp så att deras kondition och beteende ger goda förutsättningar för anpassning till ett liv i det vilda.

Information om utbildningar, lagar och regler samt råd om biotoper finns på jagareforbundet.se/vilt/faltvilt

FOTO: KENNETH SCHULZE

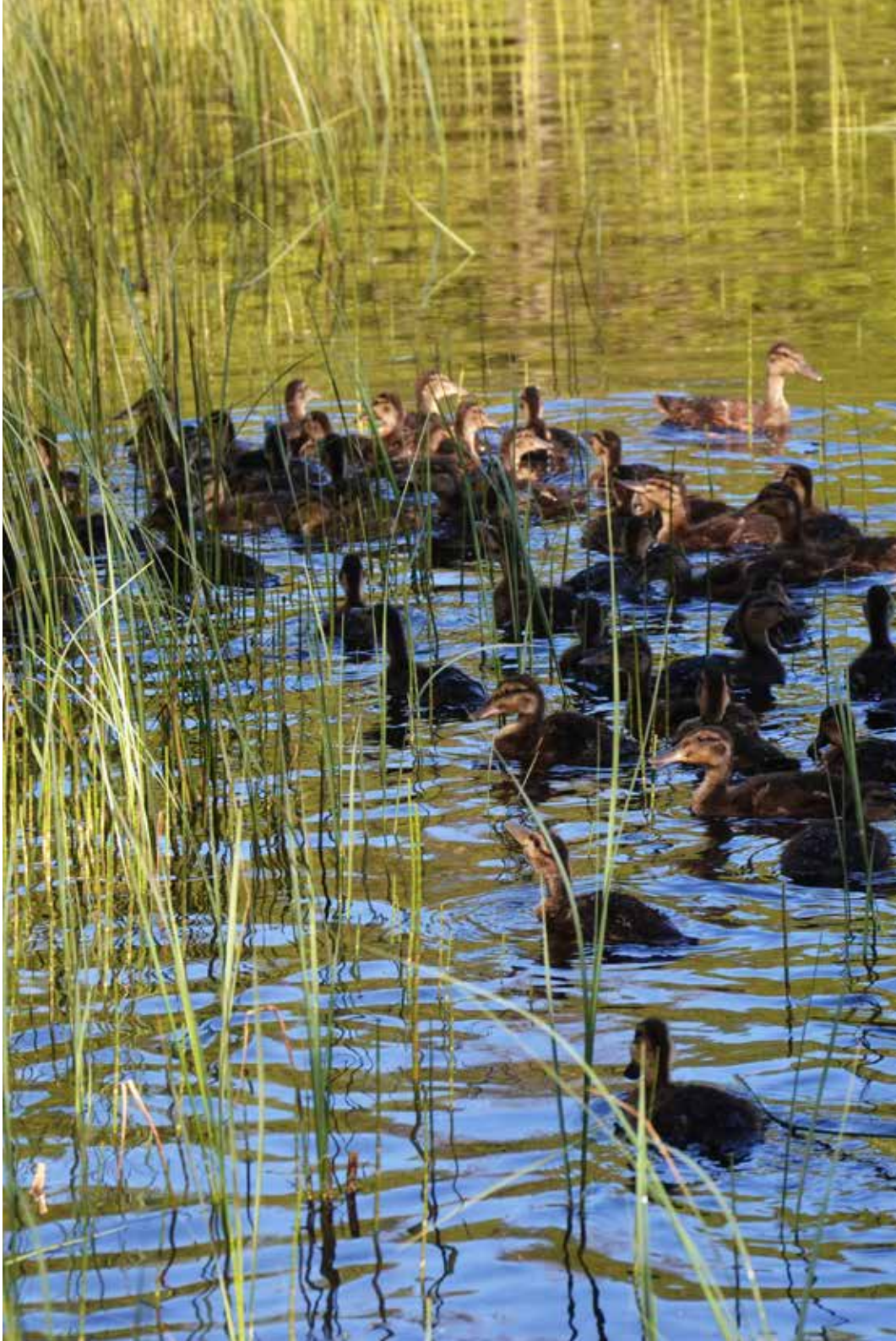

FOTO: MALOU KJELLSSON

Utsättning

- Utsättning ska ske i lämplig biotop för arten.
- Utsättning ska endast ske om det finns goda möjligheter för fåglarna att anpassa sig till ett liv i det vilda och tillgodose sitt behov av föda, vatten och skydd.
- Antalet utsatta fåglar ska anpassas till biotopens lämplighet och bärförmåga.
- Baserad på artens biologiska utveckling ska utsättning ske minst två månader före första jakttillfället för fasan och minst en månad för gräsand och rapphöna.
- Vid jaktträning och jaktprov med stående, stötande och apporterande fågelhundar gäller Jaktlagen (1987:259) samt Jaktförordningen (1987:905) då jaktträning och jaktprov enligt lag och förordning är att jämställa med jakt.
- Utsättnings- och foderplatser ska anpassas så att de smälter väl in i naturen och inte stör landskapsbilden.
- Utrustning och material för verksamheten ska flyttas om det inte används.
- Platser som används kontinuerligt för utsättning och utfodring ska skötas för att säkra en god hygien och minska risken för bestående slitage.
- Fångstredskap ska vara typgodkända, tydligt märkta, i gott skick samt nyttjas enligt gällande regler.

Jakt

- Varje jägare ska ha goda skyttekunskaper och bedriva jakten med hög etik och jägarmässigt uppträdande.
- Tider för jakt och jaktträning med hund ska respekteras. Varje hundförare har strikt ansvar för sin hund och att denne respekterar och inte förföljer, vilt.
- Eftersökshund/apportör ska finnas med vid jakten enligt jaktlagstiftning.
- Fälld fågel ska behandlas med respekt.
- Fälld fågel är livsmedel och ska hanteras därefter.
- Jakt och hundträning ska anpassas med hänsyn till viltpopulationens storlek och beskaffenhet.

Etablering av viltvatten, häcknings-, kyckling- och vinterbiotoper bidrar till ökad biodiversitet och mångfald som gynnar all viltförvaltning.

Foto: MADELINE LEWANDER

Foto: MADELINE LEWANDER

Foto: DENNIS JACOBSEN/MOSTPHOTOS

Foto: KENNETH JOHANSSON

FASAN

RAPPHÖNA

GRÄSAND

Ursprung	Inplanterad från Asien på 1800-talet. De första vilda stammarna etablerades i början av 1900-talet.	Troligen inhemsk art i Sverige. Har alltid flukturerat mycket i antal. Stödutsättningar gjordes redan på 1500-talet.	Inhemsk art i Sverige. Stödutsättningar ofta i samband med anlagda våtmarker.
Utbredning	Södra och mellersta Sverige.	Skåne, Gotland och Öland. Fläckvis i Götalands och Svealands kusttrakter och slättlandskap.	Hela landet utom fjällen. En liten andel övervintrar i södra Sverige samt i parker och dylikt.
Biotopval	Föredrar ett varierat jordbrukslandskap med refuger som erbjuder skyddande växtlighet och hög insektsproduktion.	Jordbrukslandskapet. Behöver skydd mot vind och rovdjur.	Skärgård, sjöar och vattendrag. Lever i grunda vatten.
Föda	Gröna växtdelar, spillsäd och frön. Kycklingarna äter insekter.	Skott, fröer och blad av olika växter, framför allt gräs- och ogräsväxter. Kycklingarna äter insekter.	Olika växter (vatten- och strandvegetation), fröer och ryggradslösa djur. Ällingarna (ungarna) äter insekter och andra smådjur.
Social organisation	Revirhävdande tupp med flera honor i reviret. Framgångsrika tuppar håller 6-7 honor inom sitt revir. 1-2 honor är dock mer normalt.	Parlevande. Utparning i början av våren. Tupp, höna och kycklingar följs åt fram till nästkommande senvinter.	Parlevande. Utparningen sker på hösten.
Häckningstid	Äggläggning i mitten av april.	Äggläggningen börjar i mitten av april.	Äggläggning i mars-april.
Antal ägg	6-16 olivgröna ägg ruvas i 25 dygn.	10-20 olivgrå ägg ruvas i 25-26 dygn.	8-12 grøngula ägg ruvas i 27-28 dygn.

Svenska Jägareförbundet

SVENSKA
KENNELKLUBBEN

Sveriges
Jordägareförbund

Etiska riktlinjer är framtagna i samarbete mellan Svenska Jägareförbundet, Svenska Kennelklubben, Sveriges Jordägareförbund och Viltmästareförbundet.

Vårt övergripande mål är livskraftiga bestånd av fältvilt och gräsänder i rätt biotoper. Utsättning av fågel ska endast ske om det finns goda möjligheter för dessa att anpassa sig till ett liv i det vilda.

Fältviltsförvaltning ska baseras på erfarenhet, forskning och engagemang som bidrar till att bevara, återskapa samt förbättra värdefulla biotoper för fältviltet. Förvaltningen ska vara långsiktig och bedrivs främjande för den biologiska mångfalden och landskapet som helhet samt skapa goda förutsättningar till hundträning och en hållbar jakt.

Ansvarig utgivare: Svenska Jägareförbundet, 2024

Kontakt: faltvilt@jagareforbundet.se, 0771-830 300

FOTO: DENNIS JACOBSEN/MOSTPHOTOS